

FRÅGOR & SVAR BRÖSTCANCERRAPPORTEN 2025

Mammografi räddar liv – höj åldersgränsen!

Budskap

- Dödligheten i bröstcancer har nästan halverats bland kvinnor upp till 74 men knappt förändrats bland äldre kvinnor. Fler än hälften av alla som dör i bröstcancer är över 75 år.
- Dödligheten skulle minska med 31 procent om 75–84-åringar gick på mammografi
- 84 procent av kvinnorna mellan 65–89 år vill fortsätta gå på mammografi
- Screening för 75–84 år hamnar inom Socialstyrelsens gräns för kostnadseffektivitet både för hälso- och sjukvård och ur ett samhällsperspektiv.

Varför lyfter ni den här frågan?

Vi lever längre än när screening infördes. Många äldre är friska och skulle kunna leva med god livskvalitet många år. Var fjärde bröstcancer drabbar en kvinna över 75, men **fler än hälften av alla som dör av sin bröstcancer är över 75**. Det var **58 procent** av alla som avled i bröstcancer under 2023.

Vad visar rapporten?

- Rapporten visar att dödligheten i bröstcancer skulle minska kraftigt. Resultaten visar samma minskning som de studier från 1980-talet som låg till grund när vi införde bröstcancerscreening.
- Dessutom visar rapporten att det är samhällsekonomiskt effektivt att kalla äldre kvinnor till mammografi. Då har vi räknat på kostnaderna av sent upptäckta bröstcancrar och jämfört med vad det kostar att erbjuda mammografi samtidigt som vårdens kostnader minskar.

Men är de inte för gamla för att gå på mammografi?

Vi har låtit göra en Novusundersökning. Den visar att 84 procent av alla kvinnor mellan 65–89 år vill fortsätta gå på mammografi.

Dessutom är mammografi en bättre undersökningsmetod för äldre kvinnor än yngre. Det beror på att äldre kvinnor har mindre täta bröst, vilket gör det lättare för röntgenläkarna att se en eventuell tumör. Bland de äldsta som kallas till mammografi, alltså 70–74 år, upptäcks tre fjärdedelar av alla bröstcancrar vid screening. Det är mycket större andel än vad som upptäcks vid screening bland yngre.

Vad vill Bröstcancerförbundet?

Vi vill att Socialstyrelsen ska rekommendera bröstcancerscreening upp till 84 år.

I väntan på det vill vi att regionerna ska börja kalla kvinnor över 75 till mammografi och ge kvinnan själv möjlighet att välja om hon vill gå på mammografi.

Har inte Sverige bäst bröstcancerscreening i världen redan?

För många grupper är svensk bröstcancerscreening jättebra, men för flera riskgrupper behöver den utvecklas för att vara träffsäker och effektiv. Därför vill vi att:

- kvinnor över 75 kallas till mammografi
- screening individanpassas för kvinnor med tät/svårbedömda bröst
- insatser för att öka deltagandet bland de kvinnor som oftare uteblir från screening, exempelvis socioekonomiskt svaga och utrikes födda.

Är det inte hos yngre kvinnor som bröstcancer ökar?

Ju äldre man är, desto större är risken att utveckla bröstcancer. Bröstcancer ökar i alla åldrar och ökar lika mycket i alla åldersgrupper.

Äldre kvinnor kan ju ha andra sjukdomar, påverkar inte det överlevnaden?

Ja, samsjuklighet ökar. Men en kvinna i 75-årsåldern har i genomsnitt 14 år kvar att leva, oberoende av socioekonomi och samsjuklighet. Om deras tumörer upptäcks i tidigare skede kan de leva många friska år.

Om jag glömt om jag redan skrivit under namnsamlingen, hur gör jag då?

Systemet rensar bort alla dubletter, så det går bra att skriva på en gång till för säkerhets skull.